

DE DRIE MUSKETIERS

lesmap

Beste leerkracht

Binnenkort woon je met je klas het KIDconcert *De Drie Musketers* van het Antwerp Symphony Orchestra bij. Omdat we graag willen dat je zo veel mogelijk kan voor- en nagenieten van de muziek, bieden we je deze lesmap aan. We raden het materiaal zeker aan indien je geen voorbereidende workshop in de klas boekte of als herhaling na het concert. Je vindt er inspiratie om het concert op verschillende manieren muzisch te beleven en herbeleven. De leerlingen maken kennis met muziek, personages en sferen die in de voorstelling aan bod zullen komen

Tijdens de voorstelling maak je kennis met de dapperste helden van Frankrijk: Aramis, d'Artagnan en Athos, beter bekend als “de drie musketers”. Samen hebben ze al heel wat avonturen beleefd. Ze kijken uit naar hun pensioen in een zonnige villa aan zee ... Maar dan komt er een brief van koning Louis. Eén laatste opdracht wacht hen: ze moeten de geheimzinnige man met ijzeren masker opsporen. Met muziek van Malcolm Arnold komt het verhaal van Alexandre Dumas helemaal tot leven. Wil je vooraf de muziek al beluisteren? Dat kan! Via [deze link](#) of de QR-code kom je terecht op de open playlist op Spotify.

Met deze lesmap focussen we vooral op muzikale activiteiten die je kunt gebruiken als verwerking van de voorstelling. Wil je graag met je klas nog meer algemeen aan de slag gaan met de verschillende instrumenten van het orkest? Dan verwijzen we graag [naar onze website](#) met nog meer digitaal lesmateriaal.

Veel leer- en luisterplezier!

Antwerp Symphony Orchestra

HET VERHAAL

Als je geen voorbereidende workshop hebt, raden we je aan om de leerlingen al kennis te laten maken met de personages uit het verhaal.

“Eén voor allen, allen voor één.”

Dit is een bekende lijfspreuk van Aramis, d'Artagnan en Athos beter bekend als “de drie musketiers”. Zij beschermen Louis XIII, koning van Frankrijk. Samen hebben ze al heel wat avonturen beleefd. Ze kijken dan ook uit naar hun pensioen in een zonnige villa aan zee ... Maar dan komt er een brief van koning Louis. Eén laatste opdracht wacht hen: ze moeten de geheimzinnige man met het ijzeren masker opsporen. De man met het ijzeren masker stuurt dreigbrieven naar de koning. Hij wil de koning dood! Deze man zou zich schuilhouden in een hutje op de Mont Ventoux. De musketiers trekken de bergen in en na een lange zoektocht vinden ze hem. Maar wat ze dan ontdekken zet alles op zijn kop. Ze horen een heel merkwaardig verhaal ... Maar is dat wel de waarheid? Of is het een leugen? Hoe dit avontuur afloopt ontdek je tijdens de voorstelling in de Koningin Elisabethzaal.

Het verhaal is een echte klassieker, geschreven door de Franse schrijver Alexandre Dumas (1802-1870). Alexandre was gek op verhalen en schreef ze het liefste zelf om gebeurtenissen van vroeger opnieuw tot leven te brengen. De eerste versie van “De Drie Muskietiers” verscheen in stukjes in de krant. Het verhaal was zo spannend dat de mensen elke dag uitkeken naar het vervolg, net zoals soaps en series op tv.

De personages

Volgende personages spelen een belangrijke rol in het verhaal:

- De drie musketiers: Aramis, d'Artagnan, Athos
- De man met het ijzeren masker
- Koning Louis

Een musketier was een soldaat of lijfwacht van de koning. Een beetje zoals een bodyguard dus. De musketiers kregen hun speciale naam door het wapen dat ze altijd bij zich droegen: een musket. Dit was een vuurwapen. Net zoals een geweer moest je een musket herladen. Dat duurde enkele minuten. Een musketier droeg daarom ook altijd een degen, zodat hij zich kon verdedigen als zijn musket niet geladen was. Behalve aan zijn musket en degen kon je een musketier ook herkennen aan zijn hoed, zijn mantel en zijn speciale sikje.

OPDRACHTEN

Hebben de leerlingen kennisgemaakt met de verhaallijn en de personages? Dan kunnen ze enkele verwerkingsopdrachten oplossen: de woordzoeker, het kruiswoordraadsel en een tekenopdracht rond de personages.

Woordzoeker

E	E	R	E	K	S	A	M	D	N
V	A	R	A	M	I	S	N	A	F
M	U	S	K	E	T	I	E	R	R
O	O	R	A	A	S	F	D	T	A
P	E	N	S	I	O	E	N	A	N
L	R	D	T	L	H	I	E	G	K
E	N	E	E	A	T	R	I	N	R
L	L	G	E	E	A	B	R	A	I
N	V	E	L	O	O	R	V	N	J
E	E	N	N	G	N	I	N	O	K

Zoek de volgende woorden:

- Aramis
- Athos
- Brief
- D'Artagnan
- Degen
- Eer
- Frankrijk
- Kasteel
- Koning
- Masker
- Muskietier
- Pensioen
- Vrienden

Antwerp Symphony Orchestra

Met de overgebleven letters maak je de volgende spreuk:

--	--	--

--	--	--	--

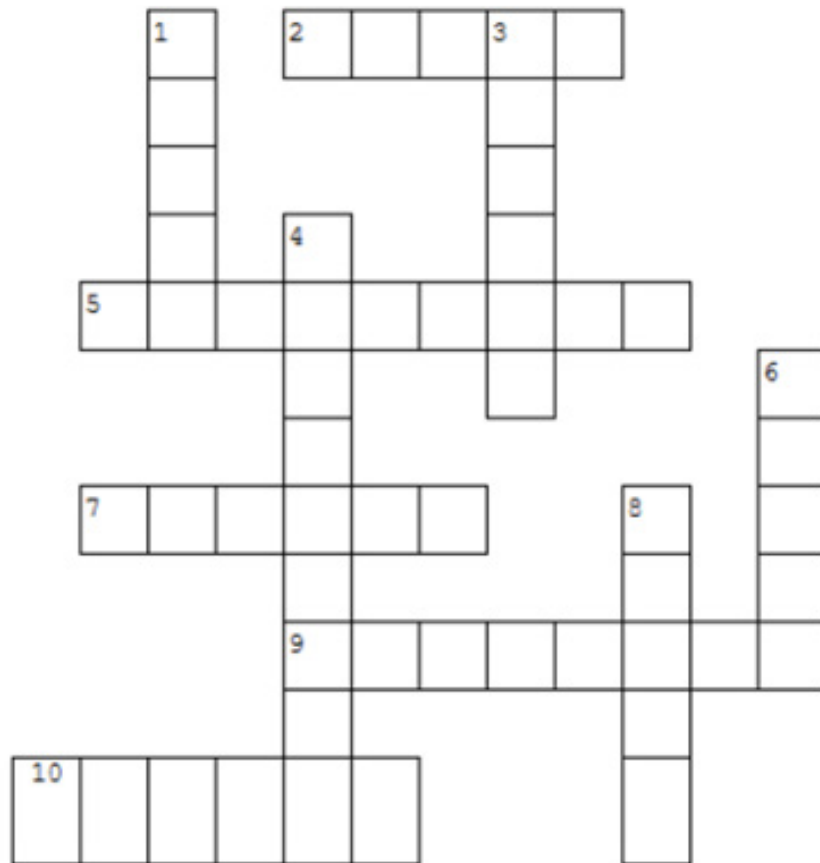
--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

--	--	--	--

--	--	--

Kruiswoordraadsel

1. Materiaal waaruit het masker in het verhaal gemaakt is
2. Schrijver van het boek "De Drie Musketers"
3. Bekende musketier
4. Stad waar jullie naar de voorstelling komen kijken
5. Buurland van België
6. Wapen van een musketier
7. Groep muzikanten die samen spelen
8. Stoel van een vorst
9. Als je ouder bent dan 67, werk je niet meer, maar ben je met ...
10. Regeert over ons land

Wie is het?

Stel de verschillende personages voor aan de leerlingen aan de hand van onderstaande beschrijvingen.

Tip: je kunt de persoonsbeschrijving door de leerlingen laten lezen. Op basis van de tekst maken ze een schets van de personages. Daarna kunnen de leerlingen de personages aan elkaar voorstellen.

1. De drie musketiers

De drie musketiers zijn dapper. Ze zien eruit als een ridder zonder harnas. Ze dragen een uniform dat bestaat uit:

- een lange jas
- een wit hemd met pofmouwen
- leren laarzen met een kleine hak
- hoeden met een grote veer erop
- een zwaard aan hun riem

2. De man met het ijzeren masker

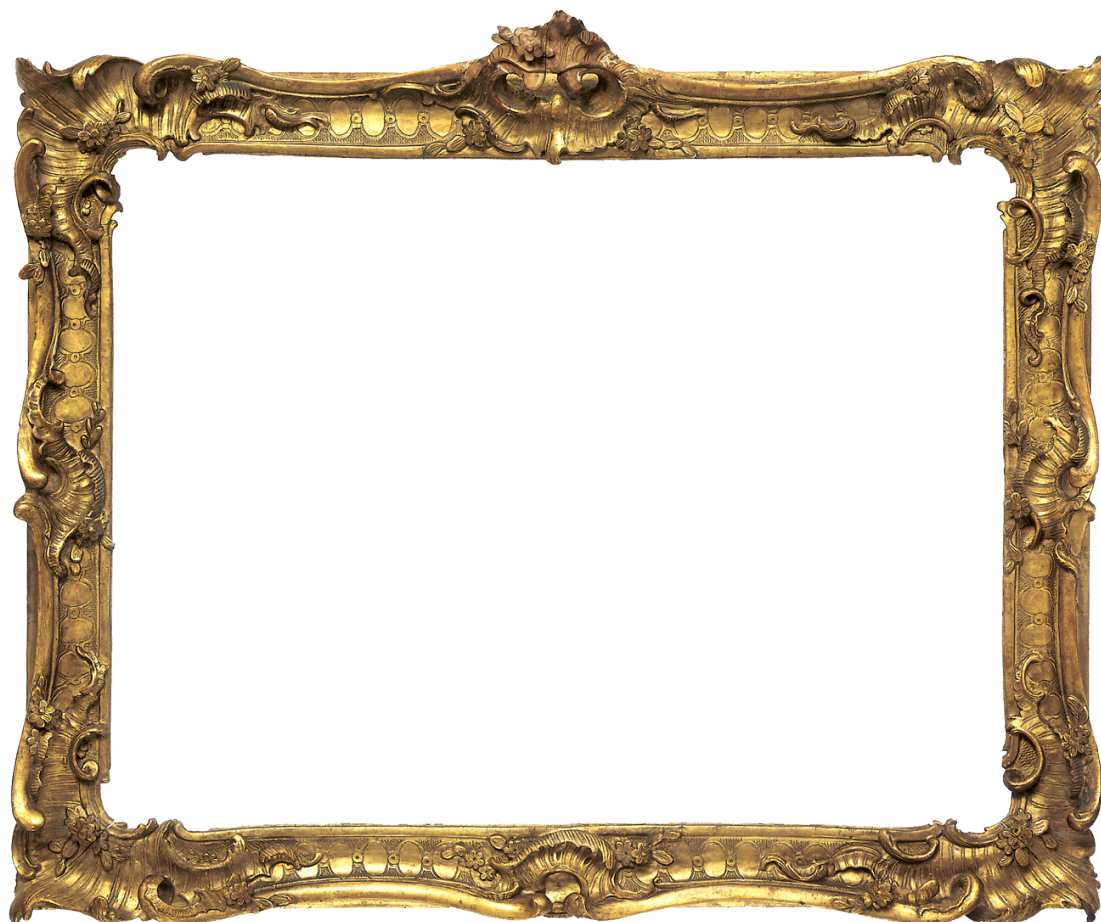
De man met het ijzeren masker heeft lange, donkere haren. Hij is sterk en stevig gebouwd. Hij draagt altijd een donker, ijzeren masker over zijn gezicht.

3. Koning Louis

Fantaseer zelf hoe de Franse koning Louis eruitziet. Heeft hij lang haar of krullend haar? Draagt hij lange kleren? Of juwelen? Bedenk het zelf maar ... Vergeet alleen niet dat hij graag zijn rijkdom laat zien en een prachtige kroon draagt.

Antwerp Symphony Orchestra

Werkblad

Antwerp Symphony Orchestra

MUZISCHE VERWERKINGS- OPDRACHTEN

Beeld

De man met het ijzeren masker

De man met het ijzeren masker spreekt tot de verbeelding. Wie is die man? Waarom draagt hij een masker? Hij komt voor in verschillende verhalen vanuit Frankrijk, die zich afspelen in de tijd van Louis XIV. Niemand weet echter wie hij is.

Vertel aan de leerlingen dat er verschillende soorten maskers zijn en dat maskers in verschillende culturen voorkomen. Bekijk en bespreek enkele maskers: Venetiaanse maskers, Afrikaanse maskers, maskers uit Korea ...

Laat de leerlingen nu zelf een 'ijzeren masker' maken.

Benodigdheden

- aluminium blad of wegwerpschotel
- schaar
- potloden of balpennen

Werkwijze

- Teken op aluminium ogen, neus, mond, ... en andere kenmerken. Knip het masker uit.
- Leg het masker op een zachte ondergrond en ga met de punt van een potlood of pen over de lijnen, zodat je reliëf krijgt (embossing).
- Je kunt nog andere motieven toevoegen of het masker afwerken met schoensmeer.

Bron: De beeldige kunstenaar, uitgeverij Averbode.

Antwerp Symphony Orchestra

Wapenschild voor de klas

Benodigdheden

- karton
- plakkaatverf
- stevig lint
- lijm
- dikke en dunne verfborstels
- alcoholstiften
- potloden

Werkwijze

- Bekijk enkele wapenschilden van adellijke families en koningshuizen. Bespreek hoe het schild is ingedeeld en welke afbeeldingen erop te zien zijn.
- Laat de leerlingen nadenken over de afbeeldingen die erop moeten staan als ze een wapenschild voor de klas zouden maken. Welke kleuren passen er dan bij?
- Laat de leerlingen een schets maken voor een klaswapenschild. Elke leerling krijgt een A4-papier. Ze schetsen de vorm van een wapenschild en verdelen het in vier verschillende velden. Elk veld wordt versierd met kleur, geometrische vormen en/of afbeeldingen. Daarna wordt de schets geschilderd.
- Vervolgens maak je één groot ontwerp van je klaswapenschild. Breng dit schild mee naar de voorstelling van “de drie musketiers” in de Koningin Elisabethzaal in Antwerpen. Daarna kan je klaswapenschild ongetwijfeld een plekje in de klas krijgen.

Tip: Volgens dezelfde werkwijze kan je ook een vlag voor de klas maken.

Bron: Het kleurenpaleis, Nadine Le Bacq, Die Keure

Drama

Scènes spelen met de drie musketiers

De drie musketiers beleven samen heel wat spannende avonturen. Enkele van deze avonturen kunnen als inspiratiebron dienen voor een lesje drama.

De leerlingen krijgen in een groepje van vier leerlingen een omschrijving van een scène. Geef hen de tijd om de situatie te bespreken, rollen te verdelen en een kort toneeltje voor te bereiden. Daarna kunnen de leerlingen dit spelen voor de klas.

Moedig de leerlingen aan om zelf creatief te zijn. De scène is een startpunt, maar ze mogen uiteraard zelf nog dingen verzinnen. De leerlingen moeten ervoor zorgen dat de situatie duidelijk wordt voor het publiek en dat ze nadenken over een goede opstelling en expressie.

Scène: De vriendschapsproef

De musketiers krijgen ruzie over wie de beste is. Iemand daagt hen uit tot een reeks opdrachten (bv. een brede rivier oversteken, een voorwerp uit een hoge boom halen ...). Alleen door samen te werken kunnen ze in de opdrachten slagen en begrijpen ze wat echte vriendschap is.

Scène: De “Nep-Musketier”

Er duikt een nieuwe “musketier” op die zegt dat hij ook een musketier is. Maar klopt dat wel? De drie musketiers stellen hem op de proef: hij moet een test van moed, slimheid en eerlijkheid doorstaan.

Scène: De tijdmachine van de musketiers

Plots belanden de musketiers via een vreemd voorwerp (bv. magisch boek of klok) in de toekomst of het verleden. Hoe gedragen musketiers zich in een klaslokaal of in een dinosaurussenwereld?

Scène: De verloren brief van de koningin

De musketiers ontdekken dat een geheime brief van de koningin verdwenen is. Ze verdenken elkaar, maar al snel blijkt dat iemand anders ermee vandoor is. Wie is de dief? En wat stond er in de brief?

Scène: Paniek in het paleis

De koning is zijn kroon kwijt en verdenkt de musketiers. Die hebben niets gedaan, maar moeten nu in het geheim de echte dief vinden voor het avondfeest begint. Kunnen ze het oplossen zonder betrappt te worden?

Tableau Vivant

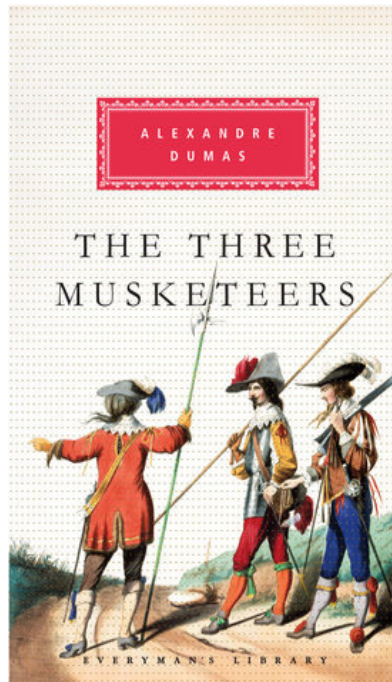
Verdeel de leerlingen in groepjes van 3.

Geef elk een groepje een afbeelding (zie volgende pagina's).

Laat hen een *tableau vivant* maken van deze afbeelding.

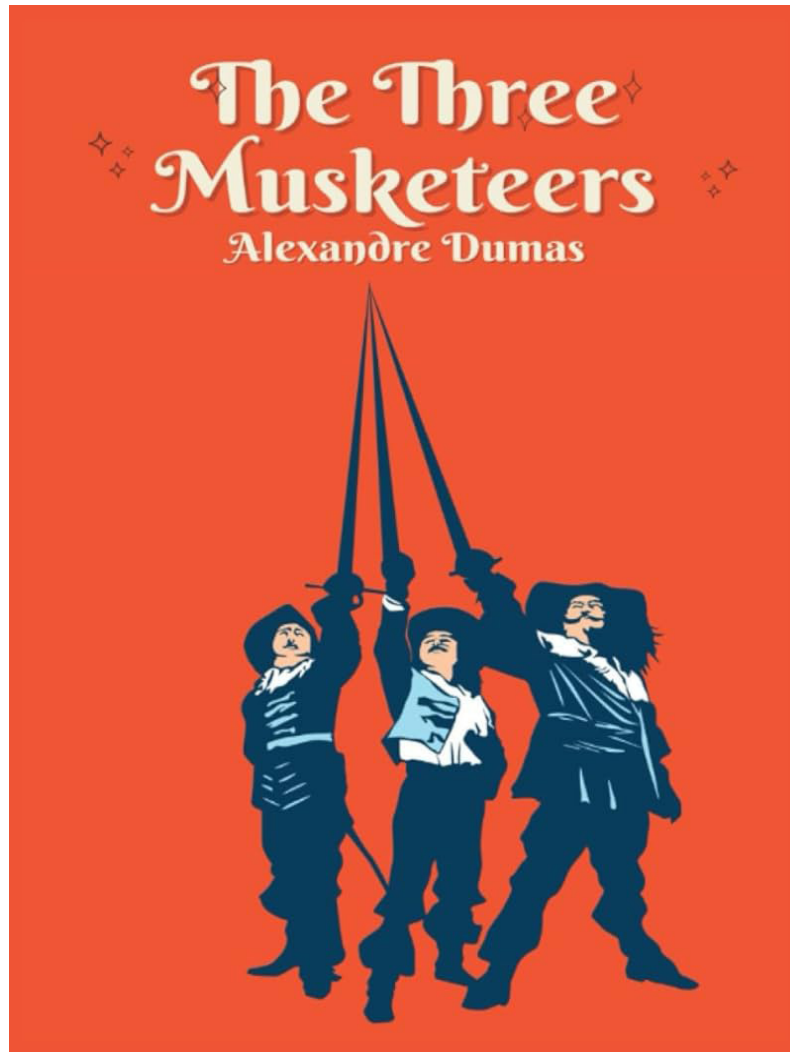
Geef de opdracht om een passende kreet te verzinnen bij dit tableau vivant. De leerlingen spelen dan wat voorafgaat aan het tableau vivant. Ze roepen hun kreet en blijven stilstaan in het tableau vivant.

Antwerp Symphony Orchestra

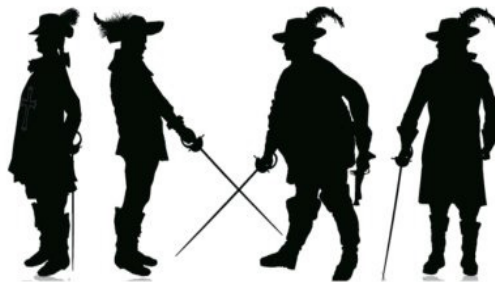

Antwerp Symphony Orchestra

THE THREE MUSKETEERS

THE GREATEST "CLOAK AND SWORD"
STORY EVER WRITTEN. UNABRIDGED.

BY ALEXANDRE DUMAS

The Three Musketeers

ALEXANDRE DUMAS

DE MUZIEK

Malcolm Arnold (1921-2006) was een Engelse componist en trompettist. Hij bracht graag verhalen tot leven met zijn muziek. Hij stierf op 23 september 2006, net op de dag dat zijn laatste werk *De drie musketiers* voor het eerst gespeeld werd door een orkest. Hij was toen 84 jaar en heeft deze versie dus nooit live kunnen horen.

Beluister enkele fragmenten uit [deze lijst op Spotify](#).

Muziek beluisteren

Muziekfragment 4: *Irish Dances, opus 126, nr.1 Allegro con energico*

Beluister met de klas dit fragment. Zeg aan de leerlingen dat dit een Ierse dans is. De componist Arnold hoorde deze melodie in een Ierse pub en maakte er een eigen compositie van.

Laat de leerlingen tellen hoeveel keer het thema gespeeld wordt. (Antwoord: 5 keer)

Leg aan de leerlingen uit dat dit thema soms met verschillende instrumenten samen wordt gespeeld, maar soms ook door een instrument alleen. Leer de begrippen *solo* en *tutti* aan. Als iemand een solo speelt, dan speelt die helemaal alleen of met begeleiding. Het woord *tutti* wil zeggen “allemaal samen”. Het hele orkest speelt en alle instrumenten zijn even belangrijk, je hoort nauwelijks een instrument apart.

Beluister met de klas opnieuw de Ierse dans en vraag je leerlingen te zoeken naar één solo-thema (horen ze ook welk instrument de solo speelt?) en één tutti-thema. (Als ze goed geluisterd hebben, dan horen ze dat het derde thema door een piccolo solo wordt gespeeld.)

Muziekfragment 2: *Sinfonietta nr.1, opus 48*

Geef de leerlingen een blad papier en wasco of tekenpotloden. Laat dit fragment horen. Geef de opdracht dat de leerlingen hun potlood laten dansen op de muziek. Elke keer als er een nieuwe instrumentengroep of een ander thema begint, dan wisselen de leerlingen van kleur. Maken je leerlingen een mooi abstract schilderij?

Spelen op instrumenten - werken met dynamiek

Voor de volgende muzikale opdracht leg je de link met de scène uit het verhaal waarbij de drie musketiers op zoek gaan naar de man met het ijzeren masker. Ga als volgt te werk:

- Duid één leerling aan die een musketier is, laat die even naar buiten gaan.
- Verstop een ijzeren masker in de klas of op de speelplaats.
- De andere leerlingen krijgen een muziekinstrument (bellenkrans, claves, trommel, woodblock, klankstaven ...) en verspreiden zich in de ruimte.
- De musketier moet op zoek gaan naar het ijzeren masker en krijgt instructies door te luisteren naar de instrumenten. Als de instrumenten luid klinken, dan stapt de musketier in de juiste richting. Klinken de instrumenten zachter, dan stapt de musketier verder weg van het ijzeren masker.

Spelen op instrumenten - grafische partituur met ritmebouwstenen

Muzikanten uit het orkest kunnen goed partituren lezen. Zo weten ze welke muzieknoten ze op hun instrument moeten spelen. In de volgende oefening kun je met je leerlingen een grafische partituur lezen en uitvoeren. Misschien kunnen de leerlingen met deze basis ook zelf een nieuw muziekstukje bedenken?

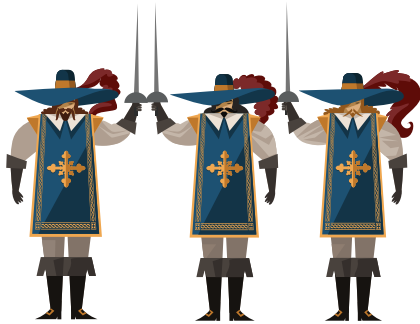
Ga als volgt te werk:

- Toon de ritmebouwstenen met de woorden aan de leerlingen.
- Oefen om de woorden ritmisch uit te spreken.
- Leg de ritmebouwstenen in verschillende volgorden en maak nu een langere ritmisch zin.
- Bespreek de grafische notatie.
- Deel slagwerkinstrumenten uit (bijvoorbeeld ritmestokjes of trommel) en laat de leerlingen hun ritmische compositie spelen.

Tips:

- Stimuleer creativiteit
- Zet eventueel een beat op, zodat de leerlingen in de maat blijven spelen
- Als je klankstaven hebt, dan kunnen de leerlingen op de ritmebouwstenen ook een melodie plaatsen.

Aantwerp Symphony Orchestra

EEN VOOR ALLEN

- - . .

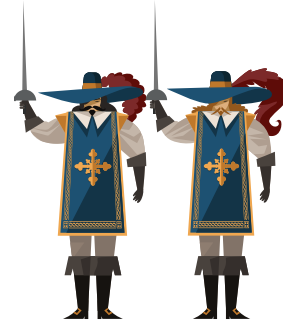
ALLEN VOOR EEN

. . - -

ATHOS

- -

ARAMIS EN D'ARTAGNAN

. -

Antwerp Symphony Orchestra

Lied: Met krakende botten

Luister naar het muziekfragment 4 *English Dances Set 2, opus 33, nr. 1 Allegro non troppo*

Zing het onderstaande lied op de melodie. Oefen het goed in, want je zal het tijdens de voorstelling mee mogen zingen.

Met kra - ken - de bot - ten stap - pen wij traag naar om - hoog. De

4
laat - ste keer strij - den wij als stoe - re mus - ke - tters!

6
Sa - men als vrien - den nie - mand al - leen.____

8
Eén voor____ al - len, a - len voor één!

LINK MET ANDERE LEERGEBIEDEN

Taal

In de jeugdliteratuur vind je heel wat boeken waarin het verhaal van de drie musketiers beschreven staat. Kijk maar in de plaatselijke bibliotheek en je vindt vast enkele exemplaren. De versie van Geronimo Stilton zal ongetwijfeld enkele leerlingen van je klas aanspreken.

Frans

Je kan deze voorstelling aangrijpen om in de klas met Frans aan de slag te gaan.

Laat de leerlingen een stukje tekst uit de voorstelling voorlezen:

Bonjour mesdames et messieurs ! Les filles et les garçons ! Comment ça va ? Bienvenue ! On va vous raconter une petite histoire ... très célèbre ... très connu !

Bonjour mesdames et messieurs ! Les filles et les garçons ! Comment ça va ? Bienvenue ! On va vous raconter une petite histoire ... très célèbre ... très connu !

Of laat de leerlingen enkele Nederlandse zinnen uitspreken met een Frans accent. Denk bijvoorbeeld aan een overdreven “r” of zachte klanken (sjoerk voor schurk), het niet uitspreken van de letter h ...

Wij zijn de drie musketiers!

Eén voor allen, allen voor één!

Ik draag een zwaard en een hoed.

Wij vechten voor de koning.

Pas op! Daar komt de schurk!

Wij winnen altijd het gevecht.